

ศุภณัฐ โชติชาลรัตน์กุล, อัญชลี สิทธิชัยรัตน์, นภาพร วิบูลยานนท์, ไอรินดา วิศิษฐ์พรกุล, พรชัย ทิพย์ศาสตร์, กันทิลา ทวีวิทยการ
ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 1-7 มกราคม 2566 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์
กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

**1. การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อนใน
เรือนจำแห่งหนึ่ง จังหวัดภูเก็ต** พบผู้ป่วย 349 ราย (อัตราป่วย
ร้อยละ 11) เสียชีวิต 1 ราย (อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.3) ใน
เรือนจำแห่งหนึ่งในตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เริ่ม
พบผู้ป่วยรายแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2566 เวลา 12.00 น. และ
พบผู้ป่วยรายสุดท้ายเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2566 พบผู้ป่วยกระจาย
ใน 6 แดน ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการถ่ายเหลวและถ่ายเป็นน้ำ
คลื่นไส้อาเจียน โดยวันที่ 31 ธันวาคม 2565 มีอาหารพิเศษ
เทศกาลปีใหม่ ได้แก่ หอยแมลงภู่ลวกและน้ำจิ้ม ซีฟู้ดลวกจิ้ม
ลูกชิ้นรวมทอด ส้มตำ ไก่ทอด ข้าวเหนียว ขนมหั้วปอนด์ เก็บ
ตัวอย่าง rectal swab ตรวจระดับคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำใช้
พบว่าไม่ต่ำกว่า 0.2 ppm ผู้สัมผัสอาหารและผู้ป่วย จำนวน 30
ราย ส่งตรวจห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และเก็บ
ตัวอย่างอาหาร ภาชนะ น้ำใช้ น้ำดื่ม จำนวน 60 ตัวอย่าง ส่งตรวจ
ห้องปฏิบัติการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต อยู่
ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ทีมสอบสวนโรคสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ได้
ดำเนินการสอบสวนโรคและตรวจสอบสุขาภิบาลอาหารและน้ำ และ
วางแผนร่วมกับเรือนจำจัดทำมาตรการตรวจสอบสุขภาพผู้สัมผัสอาหาร
ภายในเรือนจำ

2. การประเมินความเสี่ยงของโรคไข้เลือดออก

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อมาโดยยุงลาย เกิดจากเชื้อ
ไวรัสเดงกีซึ่งมี 4 สายพันธุ์ จากสถานการณ์โรคไข้เลือดออก จัดทำ
โดยกองโรคติดต่อมาโดยแมลง พบว่าในปี พ.ศ. 2565 พบว่ามี
ผู้ป่วยทั้งหมด 45,145 ราย เสียชีวิต 31 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย
ร้อยละ 0.06 ซึ่งจำนวนป่วยในปี พ.ศ. 2565 สูงกว่าปี พ.ศ. 2564
ถึง 4.5 เท่า โดยจำนวนป่วยในเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2565 พบว่า
สูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง โดยพบว่าภาคกลางและภาคใต้มี
แนวโน้มพบผู้ป่วยสูงขึ้นในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา อาจเป็นผลมา

จากสถานการณ์ฝนตกและน้ำท่วมขัง นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2565
พบเชื้อไวรัสสายพันธุ์ DEN-3 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๆ มา
ในปี พ.ศ. 2565 พบอัตราป่วยสูงสุดในกลุ่มเด็กโต 5-
14 ปี รองลงมา ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น 15-24 ปี อย่างไรก็ตาม อัตรา
ป่วยตายของโรคไข้เลือดออกในปีที่ผ่านมาพบว่า ผู้ใหญ่อายุ
มากกว่า 35 ปี มีอัตราป่วยตายที่สูงกว่ากลุ่มเด็กโตหรือวัยรุ่น โดย
ปัจจัยที่ทำให้เกิดการรุนแรง ได้แก่ การมีโรคประจำตัว มีภาวะ
อ้วน การรับประทานยา NSAID

เนื่องจากสถานการณ์ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2565 ยังพบ
แนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในภาคกลางและภาคใต้ ทำให้แนวโน้มผู้ป่วย
ในภาพรวมประเทศยังคงสูง รวมทั้งสายพันธุ์ของเชื้อที่เปลี่ยนแปลง
อาจทำให้พบการระบาดของโรคไข้เลือดออกในปี พ.ศ. 2566 ที่
ใหญ่กว่าช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ กองโรคติดต่อมาโดยแมลงได้
คาดการณ์ว่า จำนวนผู้ป่วยในแต่ละเดือนอาจเทียบเคียงได้กับการ
ระบาดในปี พ.ศ. 2563

ข้อเสนอแนะ

ควรมีมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงของการระบาดในวงกว้าง
ได้แก่ การเฝ้าระวังเพื่อควบคุมป้องกันโรคอย่างรวดเร็ว การเร่ง
กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย รวมถึงการลดความเสี่ยงของการเกิด
โรครุนแรงและเสียชีวิตโดยการสื่อสารกับสถานพยาบาลเพื่อให้
วินิจฉัยได้อย่างรวดเร็ว และให้การรักษามาตรฐาน

สถานการณ์ต่างประเทศ

โรคเลปโตสไปโรสิส เครือรัฐปวยร์โตรีโก

กระทรวงสาธารณสุขเครือรัฐปวยร์โตรีโก รายงานผู้ป่วย
โรคเลปโตสไปโรสิส 771 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยัน 33 ราย ผู้ป่วยเข้าข่าย 89 ราย
และผู้ป่วยสงสัย 649 ราย ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์พายุเฮอริเคนฟิโอ
นา ตั้งแต่วันที่ 18 กันยายน-17 ธันวาคม 2565 พบผู้เสียชีวิต 7
ราย ซึ่งสถานการณ์เลปโตสไปโรสิสโดยรวมทั้งปี พบผู้ป่วย 944
รายและเสียชีวิต 14 ราย

โรคเลปโตสไปโรซิสเป็นโรคใช้เฉียบพลันที่มีอาการแตกต่างกันได้ในหลายระบบ เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่สามารถติดเชื่อได้โดยการสัมผัสกับน้ำหรือดินที่มีปัสสาวะหรือของเหลวในร่างกายอื่น ๆ จากสัตว์ที่ติดเชื่อ มีสัตว์หลายประเภทที่สามารถแพร่เชื้อเลปโตสไปโรซิส เช่น หนู สุนัข วัวควาย หมู และสัตว์ป่า มักพบในผู้ที่ทำงานกลางแจ้ง ทำงานกับสัตว์ หรือทำกิจกรรมสันทนาการที่สัมผัสกับน้ำ หรือดิน

เช่น วัยน้ำและทำสวน หลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมหรือฝนตกหนัก คนจะสัมผัสกับน้ำท่วม ดิน หรือแม่น้ำและลำธาร ที่มีเชื้อปนเปื้อน โรคนี้หนูเป็นโรคประจำถิ่นในเครือรัฐปวยร์โตรีโก เหตุการณ์น้ำท่วมและภัยธรรมชาติ เช่น พายุเฮอริเคน จะเพิ่มความเสี่ยงของโรคนี้หนูในพื้นที่

แหล่งข่าว: ProMedMail, Outbreak News Today

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 1

Reported cases of diseases under surveillance 506, 1st week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 สัปดาห์ที่ 1

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 1st week 2023

Disease	2022		2023		Case* (Current 4 week)	Mean** (2018-2022)	Cumulative	
	Week 50	Week 51	Week 52	Week 1			2023	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	1	0	0
Influenza	1304	944	450	503	3201	13330	515	0
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	1	0	0
Measles	5	4	0	0	9	274	0	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	0	0
Pertussis	0	0	0	0	0	3	0	0
Pneumonia (Admitted)	3654	3102	1606	2016	10378	17038	2079	1
Leptospirosis	71	78	24	17	190	136	18	0
Hand, foot and mouth disease	754	479	169	297	1699	2551	302	0
Total D.H.F.	764	414	114	205	1497	2904	207	0

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)